

МИТНО-ТАРИФНІ ІНСТРУМЕНТИ
ТА ОЦІНКА МИТНО-ТАРИФНОГО
ЗАХИСТУ

Навчальна література

- Митне адміністрування. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації / О. Б. Дем'янюк, С. Д. Герчаківський – Тернопіль:, ТНЕУ, – 2016 – 328 с.
- Митний тариф України

Зміст теми

- 2.1. Мито як інструмент митно-тарифного захисту економіки
- 2.2. Визначення номінального та фактичного (ефективного) рівня митно-тарифного захисту національних виробників
- 2.3. Загальна характеристика економічних ефектів в процесі використання митно-тарифних інструментів
- 2.4. Обґрунтування оптимального розміру мита

2. 1. Мито як інструмент митно-тарифного захисту економіки

- Мито — це вид державного непрямого податку, який справляється з імпорту, експорту і транзиту товарів, торговельно-промислового прибутку, майна, цінностей і предметів, що перетинають кордон у визначених державою пунктах під контролем митних служб. Незалежно від виду мита воно включається до ціни товарів і сплачується за рахунок кінцевого споживача. Однак під час перетину митного кордону мито сплачує суб'єкт господарювання за рахунок своїх оборотних коштів, що суттєво впливає на фінансовий стан підприємств, тим більше, що даний вид податку не залежить від фінансово-господарської діяльності платника.
- Протекціоністська (захисна) функція мита
- Фіскальна функція мита
- Регулятивна функція мита

2. 1. Мито як інструмент митно-тарифного захисту економіки

Класифікація митного тарифу залежно від мети та функціональності його застосування

Вид мита	Мета застосування	Ставки	Наслідки застосування
Преференційне	Стимулювання торговельно-економічних відносин з іншими країнами	Мінімальні	Імпорт іноземних товарів збільшується
Фіскальне	Забезпечення доходної частини бюджету стабільними надходженнями	Помірні	Незначне скорочення імпорту іноземних товарів
Протекціоністське	Призначене для захисту національного виробника від іноземної конкуренції	Максимальні	Припинення ввезення іноземних товарів

2. 1. Мито як інструмент митно-тарифного захисту економіки

- Враховуючи специфіку, яка залежить від політики окремих країн, виокремлюють:

- тарифи промислово розвинутих держав, рівень яких, як правило, помірний з огляду на певний економічний розвиток країни. Так, середньоарифметичний імпортний тариф в економічно розвинутих країнах на промислові вироби складає 6,3%, у тому числі в США — 4,6%, ЄС — 5,7, Канаді — 9,0, Японії — тільки 3,9%. Водночас, слід зазначити, що навіть незначний рівень митних ставок є досить суттєвою перешкодою для виходу імпортних товарів на дані ринки збуту. Так, за оцінками експертів, зниження торговельно-митних бар'єрів на ринках економічно розвинутих країн хоча б наполовину принесло б країнам периферійної зони додатково від 110 млрд. до 140 млрд. дол. США на рік;

- тарифи країн, що розвиваються, де рівень мита, як правило, досить високий через високі національні витрати на виробництво товарів та бажання захистити свій ринок від конкуренції іноземних товарів. Відповідно до розмірів митних ставок ці країни можна поділити на три групи: для першої характерні ставки, які не перевищують, як правило, 50% мита для більшості товарів (Ангола, Нігерія, Болівія, Чилі, Філіппіни, Тонга); до другої групи належать країни з більш високими ставками мита — 50-100% (Алжир, Лівія, Танзанія, Аргентина, Бразилія, Мексика, Іран, Індонезія, а також Південна Корея); в третій групі ставки митного тарифу перевищують 100% (Єгипет, Ботсвана, Марокко, Колумбія, Пакистан, Індія, Сирія, Таїланд, Туреччина).

2.2. Визначення номінального та фактичного (ефективного) рівня митно-тарифного захисту національних виробників

- Номінальні митні ставки
- Реальні ставки
- Фактичний рівень захисного мита імпортованих товарів

2.2. Визначення номінального та фактичного (ефективного) рівня митно-тарифного захисту національних виробників

Фактичний рівень захисту для галузі визначається як²⁴:

$$\frac{V_T - V_w}{V_w}$$

де V_w – додана вартість у галузі за умов вільної торгівлі;
 V_T – додана вартість після застосування митного тарифу.

Реальний рівень захисту національної галузі, що конкурує з імпортом при використанні митного тарифу, розраховується за формулою:

$$\frac{V_T - V_w}{V_w} = t_A + P_C \left(\frac{t_A - t_C}{P_A - P_C} \right),$$

де P_A – світова ціна на товар;

P_C – світова ціна на комплектуючі;

t_A – ставка адвалерного мита на товар;

t_C – ставка адвалерного мита на комплектуючі

2.2. Визначення номінального та фактичного (ефективного) рівня митно-тарифного захисту національних виробників

Розрахунок фактичної (ефективної) ставки мита як фактичного рівня митного захисту T_e здійснюється за формулою²⁵:

$$T_e = \frac{T_n - A \cdot T_{im}}{1 - A}, \quad (2.1)$$

де T_n – номінальна ставка мита на імпорт кінцевого продукту;

T_{im} – номінальна ставка мита на імпортовані компоненти;

A – частка вартості імпортних компонентів у вартості кінцевого продукту.

$$A = \frac{T_n - T_e}{T_{im} - T_e}$$

На самотійну роботу

- За формулою (стор. 8-9) розрахувати рівень митного захисту
- Для цього оберіть два товари (по одному з будь-якої товарної групи – побутова техніка, продукти харчування, одяг, тощо)
- Виделіть товар та компоненти (складові) до нього
- За допомогою ресурсів інтернет знайдіть інформацію щодо мита та цін
- Розрахуйте : 1) реальний рівень захисту галузі; 2) фактичну (ефективну) ставку мита
- Оформіть у вигляді звіту та надішліть на сторінці завдання теми 2 в ПНС

2.3. Загальна характеристика економічних ефектів в процесі використання митно-тарифних інструментів

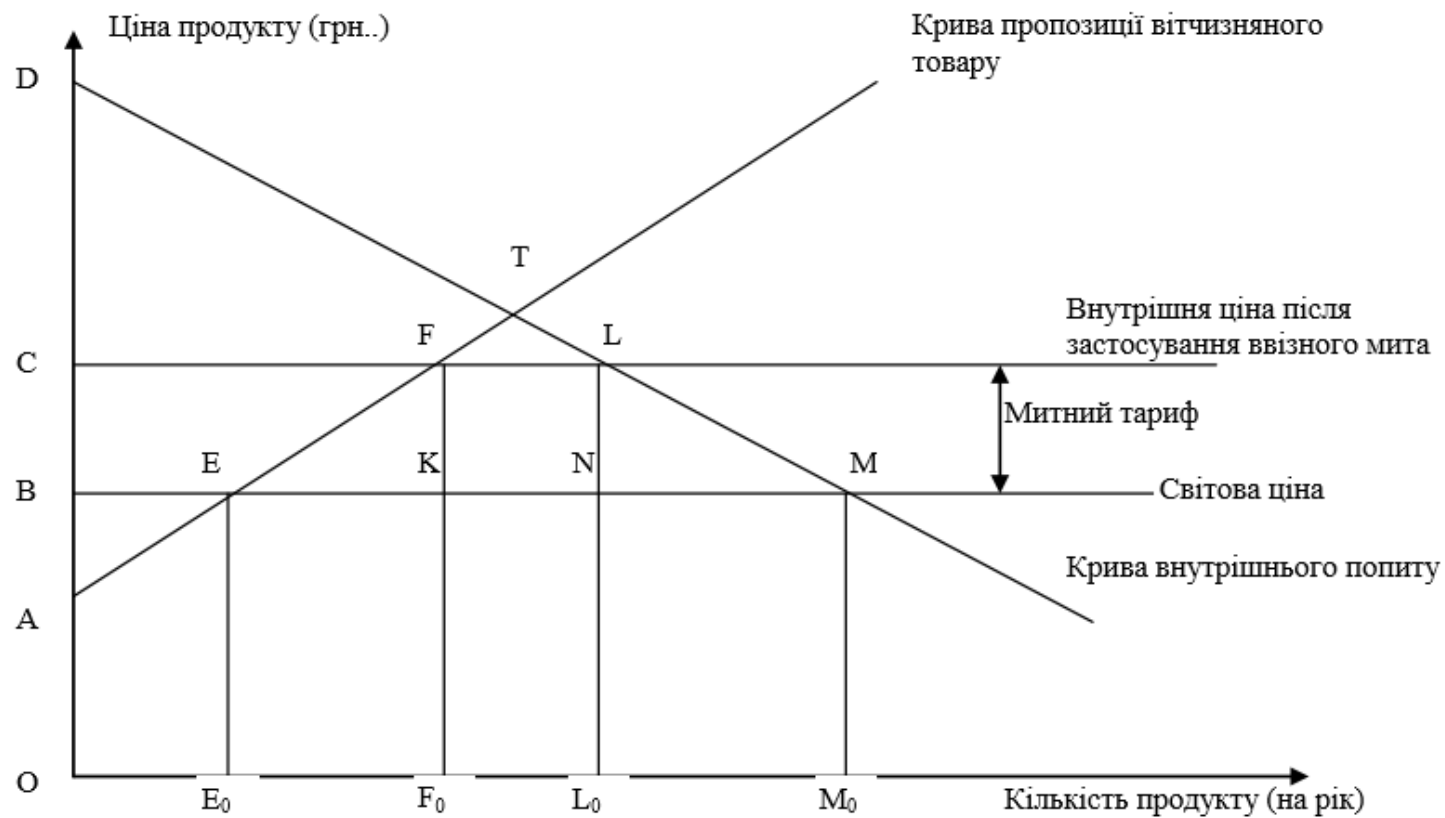

Рис. 2.1. Економічні ефекти від запровадження державою ввізного мита